

C/2024/3114

6.5.2024

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS,

8. detsember 2023,

millega muudetakse soovitus ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta

(ESRN/2023/13)

(C/2024/3114)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ⁽¹⁾, eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ⁽²⁾, eelkõige selle artiklit 3 ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ ⁽³⁾, eelkõige selle VII jaotise 4. peatüki I jagu,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ⁽⁴⁾, eelkõige selle artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

- (1) Riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete tulemuslikkuse ja ühtse kohaldamise huvides on oluline täiendada liidu õiguses nõutavat tunnustamist vabatahtliku kõigipoolsusega.
- (2) Vabatahtliku kõigipoolsuse raamistik makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete kohta, mis on sätestatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2 ⁽⁵⁾, tagab, et kõik liikmesriigis kasutusele võetud riskipositsioonil põhinevad makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed võetakse kõigipoolselt üle teistes liikmesriikides.
- (3) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4 ⁽⁶⁾ kohaselt peaks meetme algatanud asjaomane asutus tegema ettepaneku maksimaalse olulisuse piirmäära kohta kõigipoolsuse taotluse esitamisel Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule (ESRN), millest madalamat tuvastatud usaldatavusnõuete riskipositsiooni, mis konkreetsel finantsteenuse pakkujal esineb, loetakse ebaoluliseks jurisdiktsioonis, kus meetme algatanud asutus makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldab. ESRN võib vajadusel soovitada erinevat piirmäära.
- (4) 4. oktoobril 2023 teatas Banco de Portugal, kes on direktiivi 2013/36/EL artikli 133 tähenduses määratud asutus, ESRNile oma kavatsusest kehtestada kõnealuse direktiivi artikli 133 lõike 9 kohaselt 4 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr, et ennetada ja maandada makrotasandi usaldatavusriske või süsteemseid riske, mis tulenevad sisereitingutel põhinevatest füüsiliste isikute jaenõuetest, mis on tagatud Portugalis asuva

⁽¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.

⁽⁴⁾ ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.

⁽⁵⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2, 15. detsember 2015, piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 97, 12.3.2016, lk 9).

⁽⁶⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4, 20. oktoober 2017, millega muudetakse soovitus ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 431, 15.12.2017, lk 1).

elamukinnisvaraga. Sektoripõhist süsteemse riski puhvri määra kavatakse kohaldada riigiseste krediidiasutuste suhtes, millest mõned on teises ELi liikmesriigis asutatud üksuste tütarettevõtjad. 13. novembril andis ESRN välja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/11 ⁽⁷⁾, milles märkis, et meede on põhjendatud, sobiv, proportsionaalne, tulemuslik ja tõhus riskide maandamiseks, millele see on suunatud.

- (5) Sektoripõhist süsteemse riski puhvri määra kavatakse kohaldada alates 1. oktoobrist 2024 ning kuni kaheks aastaks või kuni riskide realiseerumiseni või kadumiseni.
- (6) Samuti esitas Banco de Portugal 4. oktoobril 2023 ESRNile taotluse eelnimetatud makrotasandi usaldatavusmeetme kõigipoolselt üle võtmise soovitamiseks kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 5. Arvestades taotlust meetme kõigipoolselt ülevõtmiseks teiste liikmesriikide poolt ning selleks, et vältida kõrvalehoidumiste ja õigusaktide erinevuste ärakasutamisega seotud negatiivset piiriülest mõju, mis võib tuleneda Portugalis kohaldatava makrotasandi usaldatavuspoliitika meetme rakendamisest, on ESRNi haldusnõukogu otsustanud lisada asjaomase meetme makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete nimekirja, mille suhtes soovitatakse kõigipoolsust soovitus ESRN/2015/2 kohaselt. Samuti on ESRNi haldusnõukogu otsustanud soovitada maksimaalset 1 miljardi euro suurust krediidiasutuse- või investeerimisühingupõhist olulisuse piirmäära, et võimaldada kõigipoolsust kohaldaval liikmesriigil kohaldada *de minimis* põhimõtet.
- (7) 10. oktoobril 2023 teatas Taani tööstus-, äri- ja rahandusministeerium, kes on direktiivi 2013/36/EL artikli 133 tähenduses määratud asutus, ESRNile oma kavatsusest kehtestada kõnealuse direktiivi artikli 133 lõike 9 kohaselt 7 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr. Meedet kavatakse kohaldada kõikide riigiseste krediidiasutuste suhtes. Seda kavatakse kohaldada kõikide Taanis asuvate riskipositsioonide suhtes, mis on seotud mittefinantsettevõtetega, mille tegevusala on kinnisvaraala tegevus ja hoonestusprojektide arendus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1893/2006 sätestatud liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) tähenduses ⁽⁸⁾.
- (8) 16. november 2023 andis ESRN välja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamuse ESRN/2023/12 ⁽⁹⁾, milles märkis, et meede on põhjendatud, sobiv, proportsionaalne, tulemuslik ja tõhus riskide maandamiseks, millele see on suunatud.
- (9) Sektoripõhist süsteemse riski puhvri määra kavatakse kohaldada alates 30. juunist 2024. Määratud asutus vaatab meetme direktiivi 2013/36/EL artikli 133 kohaselt läbi hiljemalt kahe aasta jooksul pärast meetme esmakordset kohaldamist.
- (10) Samuti esitas Taani tööstus-, äri- ja rahandusministeerium 10. oktoobril 2023 ESRNile taotluse eelnimetatud makrotasandi usaldatavusmeetme kõigipoolselt üle võtmise soovitamiseks kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 5. Arvestades taotlust meetme kõigipoolselt ülevõtmiseks teiste liikmesriikide poolt ning selleks, et vältida kõrvalehoidumiste ja õigusaktide erinevuste ärakasutamisega seotud negatiivset piiriülest mõju, mis võib tuleneda Taanis kohaldatava makrotasandi usaldatavuspoliitika meetme rakendamisest, on ESRNi haldusnõukogu otsustanud lisada asjaomase meetme makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete nimekirja, mille suhtes soovitatakse kõigipoolsust soovitus ESRN/2015/2 kohaselt. Samuti on ESRNi haldusnõukogu otsustanud soovitada maksimaalset 200 miljoni euro suurust krediidiasutuse- või investeerimisühingupõhist olulisuse piirmäära, et võimaldada kõigipoolsust kohaldaval liikmesriigil kohaldada *de minimis* põhimõtet.
- (11) Seetõttu tuleb soovitus ESRN/2015/2 vastavalt muuta,

⁽⁷⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/11, 13. november 2023, seoses Portugali teatega sektoripõhise süsteemse riski puhvri määra kehtestamise kavatsusest kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133 (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1893/2006, 20. detsember 2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikalvdkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu aramus ESRN/2023/12, 16. november 2023, seoses Taani teatega süsteemse riski puhvri määra kehtestamisest või taaskehtestamisest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL (mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet) artiklile 133 (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Muudatused

Soovitust ESRN/2015/2 muudetakse järgmiselt:

1) 1. jao soovituse C punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Asjaomastel asutustel soovitatakse kõigipoolselt üle võtta muude asjaomaste asutuste vastuvõetud ning ESRNi kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed. Kõigipoolselt soovitatakse üle võtta lisas täpsemalt kirjeldatud järgmised meetmed:

Belgia:

- 9 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga, mida kohaldatakse kuni 31. märtsini 2024;
- 6 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga, mida kohaldatakse alates 1. aprillist 2024.“;

Saksamaa:

- 2 % suurune süsteemse riski puhvri määr i) kõikide sisereitingutel põhinevate riskipositsioonide suhtes, mis on tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, ja ii) kõikide standardmeetodil põhinevate riskipositsioonide suhtes, mis on täielikult tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (*) artikli 125 lõikes 2;

Leedu

- 2 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Leedu Vabariigis elavate füüsiliste isikute elamukinnisvaraga tagatud jaenõuete suhtes.

Luksemburg:

- õiguslikult siduvad laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärad Luksemburgis asuva elamukinnisvaraga seotud uutele hüpoteeklaenudele, kusjuures erinevate laenusaaajate kategooriate suhtes kohaldatakse erinevaid laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärasid:
 - a) 100 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha;
 - b) 90 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele ostjatele, s.t mitte esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha. Seda piirmäära rakendatakse proportsionaalselt portfelli allahindluse kaudu. Eelkõige võivad laenuandjad 15 % nendele laenusaaajatele antud uute hüpoteeklaenude portfelist välja anda üle 90 % suuruse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga, kuid alla 100 % suuruse maksimaalse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga;
 - c) 80 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele hüpoteeklaenudele (sealhulgas üürileandmise eesmärgil ostmise segment).

Madalmaad:

- keskmise riskikaalu alampiir, mida kohaldatakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktiga vi Madalmaades tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste suhtes, kes kasutavad Madalmaades asuva elamukinnisvaraga tagatud füüsiliste isikute jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit. Iga riskipositsiooni kirje osas, mis kuulub meetme kohaldamisalasse, määratakse 12 % suurune riskikaal laenu osale, mis ei ületa 55 % laenu tagamiseks kasutatava kinnisvara turuväärtusest; ülejäänud laenu osale määratakse 45 % suurune riskikaal. Portfelli keskmise riskikaalu alampiir on individuaalsete laenude riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal.

Norra:

- kõikide Norras asuvate riskipositsioonide süsteemse riski puhvri määr 4,5 %, mida kohaldatakse vastavalt Norra suhtes ja Norras Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (**) (EMP leping) tingimuste kohaselt 31. detsembril 2022 kohaldatava Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL (***) (edaspidi „Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatav kapitalinõuete direktiiv“) artiklile 133 kõikidele Norras tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele;
- Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsioonidega kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 20 %, mida kohaldatakse vastavalt EMP lepingu tingimuste kohaselt 31. detsembril 2022 Norra suhtes kohaldatava määruse (EL) nr 575/2013 (edaspidi „Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatav kapitalinõuete määrus“) artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Norras tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit;
- Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsioonidega kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 35 %, mida kohaldatakse vastavalt 31. detsembril 2022 Norra suhtes kohaldatava kapitalinõuete määruse artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Norras tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit.

Rootsi:

- krediidasutusepõhine riskipositsioonide kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 25 %, mida kohaldatakse vastavalt Rootsis resideerivate võlgnike kinnisvaraga tagatud jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes kohaldatava määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile vi Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad kohustusliku kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit;
- krediidasutusepõhine riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 35 %, mida kohaldatakse ärikinnisvaraga (füüsiliselt Rootsis asuv kinnisvara, mida hoitakse ärilisel eesmärgil üüritulu teenimiseks) tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ja krediidasutusepõhine riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 25 %, mida kohaldatakse elamukinnisvaraga (füüsiliselt Rootsis asuvad korterelamud, mida hoitakse ärilisel eesmärgil üüritulu teenimiseks, kui kinnistul on rohkem kui kolm eluaset) tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad kohustusliku kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit.

Portugal:

- 4 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Portugalis asuva elamukinnisvaraga.

Taani:

- 7 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr kõikide Taanis asuvate riskipositsioonide suhtes, mis on seotud mittefinantsettevõtetega, mille tegevusala on kinnisvaraala tegevus ja hoonestusprojektide arendus määruses (EÜ) nr 1893/2006 sätestatud liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) tähenduses.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

(**) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

2) Lisa asendatakse käesoleva soovitusel lisaga.

Frankfurt Maini ääres, 8. detsember 2023

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

„LISA

Belgia**Süsteemse riski puhver kõikide sisereitingutel põhinevate jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga**I. Meetme kirjeldus

1. Kuni 31. märtsini 2024 kohaldatava Belgia meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133, kehtestatakse 9 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivitusesse mitteolevad kui makseviivitusesse olevad nõuded).
2. Alates 1. aprillist 2024 kohaldatava Belgia meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133, kehtestatakse 6 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivitusesse mitteolevad kui makseviivitusesse olevad nõuded).

II. Kõigipoolsus

3. Asjaomastel ametiasutustel soovitatakse Belgia meede kõigipoolselt üle võtta ning kohaldada seda kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Belgias asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivitusesse mitteolevad kui makseviivitusesse olevad nõuded). Teise võimalusena võib meetme kõigipoolselt üle võtta läbi järgmise COREP aruandlusvormi: Sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuded, mis on tagatud , Belgias asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivitusesse mitteolevad kui makseviivitusesse olevad nõuded).
4. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalvemeetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole. Asjaomastel asutustel soovitatakse samaväärne meede vastu võtta hiljemalt nelja kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

III. Olulisuse piirmäär

5. Meetmele on lisatud krediitiasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär, et võimaldada meedet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediitiasutused ja investeerimisühingud võib süsteemse riski puhvri nõudest vabastada, kui nende asjaomased sektoripõhised riskipositsioonid ei ületa 2 miljardit eurot. Seetõttu soovitatakse kõigipoolset ülevõtmist ainult krediitiasutuse- või investeerimisühingupõhise piirmäära ületamisel.
6. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 2 miljardit eurot. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meedet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.

Saksamaa**2 % suurune süsteemse riski puhvri määr i) kõigi sisereitingutel põhinevate riskipositsioonide suhtes, mis on tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, ja ii) kõigi standardmeetodil põhinevate riskipositsioonide suhtes, mis on täielikult tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 125 lõikes 2**I. Meetme kirjeldus

1. Saksamaa meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133, kehtestatakse 2 % suurune süsteemse riski puhvri määr füüsiliste ja juriidiliste isikute kõikidele riskipositsioonidele (st jae- ja mittejaepositsioonidele), mis on tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga. Meedet kohaldatakse i) Saksamaal tegevusloa saanud krediitiasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit oma nende riskiga kaalutud varade arvutamiseks, mis on tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, ja ii) Saksamaal tegevusloa saanud krediitiasutuste suhtes, kes kasutavad standardmeetodit oma nende riskiga kaalutud varade arvutamiseks, mis on täielikult ja täielikult tagatud Saksamaal asuva elamukinnisvaraga, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 125 lõikes 2.

II. Kõigipoolsus

2. Asjaomastel asutustel soovitatakse Saksamaa meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda riigisisest tegevusloa saanud krediidasutuste suhtes.
3. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalvemeetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole.
4. Asjaomastel asutustel soovitatakse tagada, et kõigipoolselt üle võetud meedet kohaldatakse ja järgitakse alates 1. veebruarist 2023.

III. Olulisuse piirmäär

5. Meetmele on lisatud krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär, et võimaldada meedet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediidasutused võib süsteemse riski puhvri nõudest vabastada, kui nende asjaomased sektoripõhised riskipositsioonid ei ületa 10 miljardit eurot. Seetõttu soovitatakse kõigipoolset ülevõtmist ainult krediidasutuse- või investeerimisühingupõhise piirmäära ületamisel.
6. Asjaomased asutused peaksid jälgima riskipositsioonide olulisust. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 10 miljardit eurot. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusest madalamat piirmäära või kohaldada meedet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.

Leedu:

2 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Leedu Vabariigis elavate füüsiliste isikute elamukinnisvaraga tagatud jaenõuete suhtes.

I. Meetme kirjeldus

1. Leedu meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133, kehtestatakse 2 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Leedu füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud elamukinnisvaraga.

II. Kõigipoolsus

2. Asjaomastel ametiasutustel soovitatakse Leedu meede kõigipoolselt üle võtta ning kohaldada Leedus tegevusloa aluselt tegutsevate pankade filiaalide suhtes ja Leedu füüsiliste isikute otseste piiriüleste nõuete suhtes, mis on tagatud elamukinnisvaraga. Märkimisväärne osa kõikidest hüpoteeklaenude positsioonidest kuulub Leedus tegutsevatele välisfiliaalidele; seetõttu aitaks meetme kõigipoolse ülevõtmise teiste liikmesriikide poolt edendada võrdseid tingimusi ning tagada, et kõik olulised turuosalisel võtavad arvesse elamukinnisvaraga seotud riskide suurenemist Leedus, ning tugevdavad oma vastupanuvõimet.
3. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalvemeetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole. Asjaomastel asutustel soovitatakse samaväärne meede vastu võtta hiljemalt nelja kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

III. Olulisuse piirmäär

4. Meetmele on lisatud krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär, et võimaldada meetet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediidasutused ja investeerimisühingud võib süsteemse riski puhvri nõudest vabastada, kui nende asjaomased sektoripõhised riskipositsioonid ei ületa 50 miljonit eurot, mis moodustab ligikaudu 0,5 % Leedu krediidasutuste sektori asjaomastest riskipositsioonidest. Seetõttu soovitatakse kõigipoolset ülevõtmist ainult krediidasutuse- või investeerimisühingupõhise piirmäära ületamisel.
5. Piirmäära kohaldamise põhjendused:
 - a. Piirmäär aitab maandada õigusliku killustatuse ohtu, kuna sama olulisuse piirmäär kehtib ka Leedus tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste suhtes;
 - b. Olulisuse piirmäära kohaldamine aitab tagada võrdsed tingimused, kuna süsteemse riski puhvri nõuet kohaldatakse sarnase suurusjärgu riskipositsioonidega krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes;
 - c. Piirmäär on oluline finantsstabiilsuse tagamiseks, kuna elamukinnisvaraga seotud riskid sõltuvad peamiselt eluasemeturu dünaamikast, mis osaliselt sõltub eluaseme ostmiseks väljastatud uute laenude mahust. Seetõttu tuleb meetet kohaldada turuosaliste suhtes, kes turul aktiivselt tegutsevad, kuigi nende hüpoteeklaenude portfelli maht ei ole nii suur, kui suurematel laenupakkujatel.
6. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alpunktiga 1 on 50 miljoni euro suurune olulisuse piirmäär soovitatav maksimaalne lävi. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meetet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.

Luksemburg:

Õiguslikult siduvad laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärad Luksemburgis asuva elamukinnisvaraga seotud uutele hüpoteeklaenudele, kusjuures erinevate laenusajate kategooriate suhtes kohaldatakse erinevaid laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärasid:

- a) **100 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha;**
- b) **90 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele ostjatele, s.t mitte esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha. Seda piirmäära rakendatakse proportsionaalselt portfelli allahindluse kaudu. Eelkõige võivad laenuandjad 15 % nendele laenusajatele antud uute hüpoteeklaenude portfelist välja anda üle 90 % suuruse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga, kuid alla 100 % suuruse maksimaalse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga;**
- c) **80 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele hüpoteeklaenudele (sealhulgas üürileandmise eesmärgil ostmise segment).**

I. Meetme kirjeldus

1. Luksemburgi ametiasutused kehtestasid õiguslikult siduvad laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärad Luksemburgis asuva elamukinnisvaraga seotud uutele hüpoteeklaenudele. Vastavalt süsteemse riski komitee (*Comité du Risque Systémique*)⁽¹⁾ soovitusel on Banque centrale du Luxembourgiga kooskõlastatult tegutsev finantssektori järelevalvekomitee (*Commission de Surveillance du Secteur Financier*)⁽²⁾ kehtestanud laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärad, mis erinevad kolme laenusajate kategooria lõikes. Laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärad on nende kolme kategooria puhul järgmised:
 - a) 100 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha;
 - b) 90 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele ostjatele, s.t mitte esmakordsetele ostjatele, kes soetavad oma peamise elukoha. Seda piirmäära rakendatakse proportsionaalselt portfelli allahindluse kaudu. Eelkõige võivad laenuandjad 15 % nendele laenusajatele antud uute hüpoteeklaenude portfelist välja anda üle 90 % suuruse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga, kuid alla 100 % suuruse maksimaalse laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvuga;
 - c) 80 % suurune laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäär muudele hüpoteeklaenudele (sealhulgas üürileandmise eesmärgil ostmise segment).

⁽¹⁾ Recommandation du comité du risque systémique du 9 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005)

⁽²⁾ CSSF Régulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg

2. Laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarv on laenusaaja poolt elamukinnisvaraga tagatud kõikide laenude või laenuosade summa (laenu andmise ajal) ja kinnisvara väärtuse (samal ajal) suhe.
3. Laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu piirmäärasid kohaldatakse omandiõiguse liigist (nt täielik omandiõigus, kasutusvaldus, võõrandamisõigusega kasutusvaldus) sõltumatult.
4. Meedet kohaldatakse mis tahes eraõigusliku laenusaaja suhtes, kes võtab hüpoteeklaenu elamukinnisvara ostmiseks Luksemburgis mitteäriilistel eesmärkidel. Meedet kohaldatakse ka juhul, kui laenusaaja kasutab tehingu lõpuleviimiseks õiguslikku struktuuri, nt kinnisvarasse investeerivat äriühingut, ning ühistaotluste puhul. Mõiste „elamukinnisvara“ hõlmab ehitusmaad, olenemata sellest, kas ehitustööd toimuvad vahetult pärast ostu või aastaid hiljem. Meedet kohaldatakse ka juhul, kui laenusaaajale antakse laen pikaajalise rendilepinguga seotud kinnisvara ostmiseks. Kinnisvara võib olla omaniku kasutuses või ostetud üürileandmise eesmärgil.

II. Kõigipoolsus

5. Liikmesriikidel, kelle laenuandmisega tegelevatel krediidasutustel, kindlustuseltsidel ja spetsialistidel (hüpoteeklaenuandjatel) on otsese piiriülese krediidi kaudu asjakohased olulised Luksemburgi krediidiriski positsioonid, soovitatakse Luksemburgi meede oma jurisdiktsioonis kõigipoolselt üle võtta. Kui nimetatud meede nende jurisdiktsioonis kõikide asjaomaste piiriüleste riskipositsioonide osas puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat meetet, millel on algatatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmega samaväärne mõju.
6. Liikmesriigid peaksid ESRNi teavitama Luksemburgi meetme kõigipoolselt ülevõtmisest või *de minimis* erandi kasutamisest kooskõlas soovitusel ESRN/2015/2 soovitusel D. Nimetatud teatis tuleks esitada hiljemalt ühe kuu jooksul alates kõigipoolsuse saavutamise meetme vastuvõtmist ESRNi veebilehel avaldatud vormil. ESRN avaldab teatisel ESRNi veebilehel ning teavitab seeläbi avalikkust riikide kõigipoolsuse kohaldamise otsustest. See teavitus hõlmab kõigipoolsust kohaldava liikmesriigi tehtud erandeid ning võetud kohustust jälgida kõrvalehoidumisi ja vajaduse korral reageerida.
7. Liikmesriikidel soovitatakse meede kõigipoolselt üle võtta kolme kuu jooksul alates käesoleva soovitusel avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*.

III. Olulisuse piirmäär

8. Meedet täiendavad kaks olulisuse piirmäära, et võimaldada kõigipoolsust kohaldavatel liikmesriikidel kohaldada *de minimis* põhimõtet: riigipõhine olulisuse piirmäär ja krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär. Luksemburgile antavate piiriüleste hüpoteeklaenude kogusumma riigipõhine olulisuse piirmäär on 350 miljonit eurot, mis vastab ligikaudu 1 %-le riigisisese elamukinnisvaraturu kogumahust 2020. aasta detsembris. Luksemburgile antavate piiriüleste hüpoteeklaenude kogusumma krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär on 35 miljonit eurot, mis vastab ligikaudu 0,1 %-le Luksemburgi elamukinnisvaraturu kogumahust 2020. aasta detsembris. Kõigipoolsust nõutakse vaid juhul, kui ületatakse nii riigi- kui ka krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine piirmäär.

Madalmaad:

Keskmise riskikaalu alampiiir, mida kohaldavad krediidasutused, kes kasutavad Madalmaades asuva elamukinnisvaraga tagatud füüsiliste isikute jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes sisereitingute meetodit. Iga riskipositsiooni kirje osas, mis kuulub meetme kohaldamisalasse, määratakse 12 % suurune riskikaal laenu osale, mis ei ületa 55 % laenu tagamiseks kasutatava kinnisvara turuväärtusest; ülejäänud laenu osale määratakse 45 % suurune riskikaal. Portfelli keskmise riskikaalu alampiiir on individuaalsete laenu riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal.

I. Meetme kirjeldus

1. Madalmaade meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktiga vi, on kehtestatud keskmise riskikaalu alampiiir sisereitingute meetodit kasutavate krediidasutuste Madalmaades asuvale elamukinnisvarale seatud hüpoteekidega tagatud füüsiliste isikute jaenõuete riskipositsioonide portfelledele. Meetme kohaldamisalast on välja jäetud riikliku hüpoteekide tagamise skeemiga hõlmatud laenuid.

2. Keskmise riskikaalu alampiir arvutatakse järgmiselt:
 - a) Iga riskipositsiooni kirje osas, mis kuulub meetme kohaldamisalasse, määratakse 12 % suurune riskikaal laenu osale, mis ei ületa 55 % laenu tagamiseks kasutatava kinnisvara turuväärtusest; ülejäänud laenu osale määratakse 45 % suurune riskikaal. Arvutamisel kasutatav laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarv määratakse kindlaks määruse (EL) nr 575/2013 kohaldatavate sätete kohaselt.
 - b) Portfelli keskmise riskikaalu alampiir on individuaalsete laenude riskikaalude riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal, mis on arvutatud eespool selgitatud viisil. Keskmise riskikaalu alampiiri arvutamisel ei võeta arvesse individuaalseid, mille suhtes meetet ei kohaldata.
3. Meede ei asenda määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud ning sellest tulenevaid kehtivaid kapitalinõudeid. Pangad, kelle suhtes meetet kohaldatakse, peavad arvutama kõnealuse meetme kohaldamisalasse kuuluva hüpoteeklaenude portfelli osa keskmise riskikaalu nii määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud tavapärast kohaldatavate nõuete kui ka meetmega ette nähtud meetodi alusel. Seejärel peavad nad kapitalinõuete arvutamisel kohaldama kahest keskmisest riskikaalust kõrgemat.

II. Kõigipoolsus

4. Asjaomastel ametiasutustel soovitatakse Madalmaade meede kõigipoolselt üle võtta ning kohaldada seda riigisisest tegevusloa alusel tegutsevate krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit ja kellel on Madalmaades asuva elamukinnisvaraga tagatud jaenõuded füüsiliste isikute vastu, kuna asjaomane pangandussektor võib oma filiaalide kaudu olla otseselt või kaudselt avatud Madalmaade eluasemeturu süsteemsele riskile.
5. Kooskõlas soovitusel C punktiga 2 soovitatakse asjaomastel asutustel kohaldada sama meetet, mida kohaldab meetme algatanud asutus Madalmaades, soovitusel C punktis 3 osutatud tähtaja jooksul.
6. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meetet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalve-meetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole. Asjaomastel asutustel soovitatakse samaväärne meede vastu võtta hiljemalt nelja kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

III. Olulisuse piirmäär

7. Meetmele on lisatud krediidiasutuse- või investeerimisühingupõhine olulisuse piirmäär, et võimaldada meetet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediidiasutused ja investeerimisühingud võib vabastada keskmise riskikaalu alampiirist, mida kohaldatakse Madalmaades asuvale elamukinnisvarale seatud hüpoteekidega tagatud füüsiliste isikute jaenõuete portfelli suhtes, kui asjaomane määr ei ületa 5 miljardit eurot. Olulisuse piirmäära hulka ei arvestata riikliku hüpoteekide tagamise skeemiga hõlmatud laene.
8. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 5 miljardit eurot. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meetet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.

Norra:

- Kõikide Norras asuvate riskipositsioonide süsteemse riski puhvri määr 4,5 %, mida kohaldatakse vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingu(*) (EMP leping) tingimuste kohaselt 31. detsembril 2022 Norra suhtes ja Norras kohaldatava direktiivi 2013/36/EL (edaspidi „Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatav kapitalinõuete direktiiv“) artiklile 133 kõikidele Norras tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele;
- Norra asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsioonidega kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 20 %, mida kohaldatakse vastavalt EMP lepingu tingimuste kohaselt 31. detsembril 2022 Norra suhtes ja Norras kohaldatava määruse (EL) nr 575/2013 (edaspidi „Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatav kapitalinõuete määrus“) artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Norras tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit;
- Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsioonidega kaalutud) riskikaalude alammäär 35 % vastavalt kapitalinõuete määruse artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, mida kohaldatakse Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 Norras tegevusloa omavatele krediidasutustele, kes kasutavad kohustusliku kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit.

I. Meetmete kirjeldus

1. Finansdepartementet (Norra rahandusministeerium) kehtestas alates 31. detsembrist 2020 kolm makrotasandi usaldatavusjärelvalve meetet: i) süsteemse riski puhver Norras asuvate riskipositsioonide suhtes vastavalt Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatava kapitalinõuete direktiivi artiklile 133; ii) riskikaalu alampiir Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes vastavalt Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatava kapitalinõuete määruse artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv; ja iii) riskikaalu alampiir Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes vastavalt Norra suhtes ja Norras 31. detsembril 2022 kohaldatava kapitalinõuete määruse artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv.
2. Süsteemse riski puhvri määraks on kehtestatud 4,5 % ja seda kohaldatakse kõikide Norras tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste riigisiseste riskipositsioonide suhtes. Krediidasutuste puhul, kes ei kasuta täiustatud sisereitingute meetodit, kohaldatakse kõikide riskipositsioonide suhtes 3 % suurust süsteemse riski puhvrit kuni 30. detsembrini 2023; seejärel kohaldatakse riigisiseste riskipositsioonide suhtes 4,5 % suurust süsteemse riski puhvrit.
3. Elamukinnisvara riskikaalu alampiiri meede on krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide keskmise riskikaalu alampiir, mida kohaldatakse sisereitingute meetodit kasutavate krediidasutuste suhtes. Kinnisvara riskikaalu alampiir on elamukinnisvaraportfelli riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal. Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioone tuleks käsitada Norras asuva kinnisvaraga tagatud jaenõuetena.
4. Ärikinnisvara riskikaalu alampiiri meede on krediidasutuse- või investeerimisühingupõhine Norra ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide keskmise riskikaalu alampiir, mida kohaldatakse sisereitingute meetodit kasutavate krediidasutuste suhtes. Kinnisvara riskikaalu alampiir on ärikinnisvaraportfelli riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal. Norra ärikinnisvaraga seotud riskipositsioone tuleks käsitada Norras asuva kinnisvaraga tagatud nõuetena äriühingute vastu.

II. Kõigipoolsus

- 5a. Asjaomastel asutustel soovitatakse Norra meetmed, mida kohaldatakse Norra riskipositsioonide suhtes kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 1 ja määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikega 5, kõigipoolselt üle võtta. Asjaomastel asutustel soovitatakse süsteemse riski puhvri määr kõigipoolselt üle võtta 18 kuu jooksul pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2021/3 ^(³) avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Norra elamu- ja ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide riskikaalu alampiirid tuleks vastu võtta tavapärase kolmekuulise üleminekuperioodi jooksul pärast soovitus ESRN/2021/3 avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(³) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2021/3, 30. aprill 2021, millega muudetakse soovitus ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 222, 11.6.2021, lk 1).

- 5b. Kuna Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/1 (*) osutatud olulisuse künnise alandamine võib nõuda, et asjaomane asutus võtaks vastu uue riikliku kõigipoolse ülevõtmise meetme või muudaks kehtivaid riiklikke meetmeid, millega on kõigipoolselt üle võetud Norra süsteemse riski puhvri meede, kohaldatakse kõigipoolse ülevõtmise meetmete rakendamiseks standardset kolmekuulist üleminekuperioodi, mis järgneb soovitusel ESRN/2023/1 avaldamisele *Euroopa Liidu Teatajas*.
6. Kui samad makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed nende jurisdiktsioonis puuduvad, soovitatakse asjaomastel asutustel kooskõlas soovitusel C punktiga 2 pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivaid makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmeid, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmetele võimalikult samaväärne mõju. Asjaomastel asutustel soovitatakse samaväärsed meetmed elamu- ja ärikinnisvara riskipositsioonide keskmiste riskikaalu alampiiride kõigipoolsuse saavutamiseks üle võtta 12 kuu jooksul ning süsteemse riski puhvri määra kõigipoolsuse saavutamiseks 18 kuu jooksul pärast soovitusel ESRN/2021/3 avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Kui olulisuse piirmäära alandamiseks on vaja, et asjaomane asutus võtaks vastu käesolevas lõigus kirjeldatud uue riikliku kõigipoolse ülevõtmise meetme või muudaks kehtivaid riiklikke meetmeid, millega on kõigipoolselt üle võetud Norra süsteemse riski puhvri meede, kohaldatakse kõigipoolse ülevõtmise meetmete rakendamiseks standardset kolmekuulist üleminekuperioodi, mis järgneb soovitusel ESRN/2023/1 avaldamisele *Euroopa Liidu Teatajas*.

[7. Punkt 7 jäeti välja soovitusel ESRN/2023/1]

III. Olulisuse piirmäär

8. Meetmetele on lisatud krediidasutuse- või investeerimisühingu põhised Norra riskipositsioonide olulisuse piirmäärad, et võimaldada meedet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet järgmiselt:
- a) süsteemse riski puhvri puhul kehtestatakse olulisuse piirmääraks 5 miljardit NOK, mis vastab ligikaudu 0,16 %-le Norras andmeid esitavate krediidasutuste riskiga kaalutud riskipositsioonidest;
 - b) elamukinnisvara riskikaalu alampiiri olulisuse piirmäär on brutolaenuandmise maht 32,3 miljardit NOK, mis vastab ligikaudu 1 %-le Norra klientide elamukinnisvaraga tagatud brutolaenuandmise mahule;
 - c) ärikinnisvara riskikaalu alampiiri olulisuse piirmäär on brutolaenuandmise maht 7,6 miljardit NOK, mis vastab ligikaudu 1 %-le Norra klientide ärikinnisvaraga tagatud brutolaenuandmise mahule.
9. Kooskõlas soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 võivad liikmesriikide asjaomased asutused teha erandi riigisisese tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kelle riskipositsioonid Norras on vähese tähtsusega. Riskipositsioonid on vähese tähtsusega, kui need jäävad alla punktis 8 sätestatud krediidasutuse- või investeerimisühingupõhise olulisuse piirmäära. Olulisuse piirmäärade kohaldamisel peaksid asjaomased asutused kontrollima riskipositsioonide olulisust ja neil soovitatakse kohaldada Norra meetmeid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate, varem erandi saanud krediidasutuste suhtes punktis 8 sätestatud olulisuse piirmäärade ületamise korral.
10. Kooskõlas soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 on punktis 8 sätestatud olulisuse piirmäärad soovitatav maksimaalne lävi. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäärade asemel soovitusel madalamaid piirmäärasid või kohaldada meetmeid kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.
11. Kui liikmesriikides ei ole tegevusloa alusel tegutsevaid krediidasutusi, kelle riskipositsioonid Norras on olulised, võivad liikmesriikide asjaomased asutused soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunkti 1 kohaselt otsustada Norra meetmeid kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased ametiasutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima Norra meetmete kõigipoolsuse soovitusel, kui krediidasutus ületab asjaomased olulisuse piirmäärad.

(*) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/1, 6. märts 2023. a., millega muudetakse soovitusel ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 158, 4.5.2023, lk 1).

Rootsi

- krediidasutusepõhine riskipositsioonide kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 25 %, mida kohaldatakse vastavalt Rootsis resideeruvate võlgnike kinnisvaraga tagatud jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes kohaldatava määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile vi Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad kohustusliku kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit;
- krediidasutusepõhine riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 35 %, mida kohaldatakse ärikinnisvaraga (füüsiliselt Rootsis asuv kinnisvara, mida hoitakse ärilisel eesmärgil üüritulu teenimiseks) tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ja krediidasutusepõhine riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiir 25 %, mida kohaldatakse elamukinnisvaraga (füüsiliselt Rootsis asuvad korterelamud, mida hoitakse ärilisel eesmärgil üüritulu teenimiseks, kui kinnistul on rohkem kui kolm eluaset) tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad kohustusliku kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit.

I. Meetmete kirjeldus

1. Rootsi meetet kohaldatakse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunkti iv alusel Rootsis tegevusloa alusel tegutsevate, sisereitingute meetodit kasutavate krediidasutuste suhtes, ning meede hõlmab krediidasutusepõhist riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiri 25 %, mida kohaldatakse Rootsis resideeruvate võlgnike kinnisvaraga tagatud jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes. Riskipositsioonidega kaalutud keskmine on individuaalsete riskipositsioonide, mida arvutatakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 154, riskikaalude keskmine, mida kaalutakse vastava riskipositsiooni väärtuses.
2. Rootsi meetet kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele krediidasutustele, kes kasutavad sisereitingute meetodit, ning see hõlmab krediidasutusepõhist riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiri 35 %, mida kohaldatakse teatud Rootsi ärikinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ning krediidasutusepõhist riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiri 25 %, mida kohaldatakse teatud Rootsi elamukinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes. Riskipositsioonidega kaalutud keskmine on individuaalsete riskipositsioonide, mida arvutatakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 153, riskikaalude keskmine, mida kaalutakse vastava riskipositsiooni väärtuses. Meetet ei kohaldata nõuetele äriühingute suhtes, mis on tagatud järgmisega: (i) põllumajandusega seotud vara; (ii) omavalitsuste või riigi otsese omandis olev vara; (iii) vara, mida kasutatakse enam kui 50 % ulatuses omaenda äritegevuse elluviimiseks; ja (iv) mitme eluasemega kinnisvara, millel ei ole ärilist eesmärki (näiteks elanike omandis olevad korteriühistud, mille eesmärk ei ole kasumi teenimine), või mis mahutavad vähem kui neli eluaset.

II. Kõigipoolsus

3. Kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikega 5 soovitatakse liikmesriikide asjaomastel asutustel võtta Rootsi meetmed kõigipoolselt üle ja kohaldada neid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste Rootsis asuvate filiaalide suhtes, kes kasutavad regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodi. Kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikega 5 soovitatakse liikmesriikide asjaomastel asutustel võtta Rootsi meetmed kõigipoolselt üle ja kohaldada neid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste Rootsis asuvate filiaalide suhtes, kes kasutavad regulatiivse kapitalinõude arvutamiseks sisereitingute meetodit ning kelle riskipositsioonid on seotud Rootsis resideeruvate võlgnike kinnisvaraga tagatud jaenõuetega ja/või Rootsi äri- või elamukinnisvaraga tagatud nõuetega äriühingute vastu. Kooskõlas soovitus C punktiga 2 soovitatakse asjaomastel asutustel Rootsi rakendatud meetmetega samaväärsed meetmed vastu võtta hiljemalt kolme kuu jooksul pärast soovitus avaldamist Euroopa Liidu Teatajas ⁽⁹⁾.

⁽⁹⁾ Vt soovitus ESRB/2019/1 31. detsembril 2018 aktiveeritud makrotasandi usaldatavusmeetme kohta.

4. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavusjärelvalve meetmed nende jurisdiktsioonis puuduvad, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmetega samaväärne mõju. Asjaomastel asutustel soovitatakse samaväärsed meetmed vastu võtta hiljemalt nelja kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁶⁾.

III. Olulisuse piirmäär

5. Meetmetele on lisatud krediidasutusepõhine olulisuse piirmäär 5 miljardit SEK iga punktides 1 ja 2 kirjeldatud meetme kohta, et võimaldada meetmeid kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel ametiasutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet.
6. Kooskõlas soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 võivad kõnealuste liikmesriikide asjaomased asutused teha erandi riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate krediidasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit ja kelle riskipositsioonid jäävad alla 5 miljardi SEK suurust olulisuse piirmäära. Olulisuse piirmäära kohaldamisel peaksid asjaomased asutused kontrollima riskipositsioonide olulisust ja neil soovitatakse kohaldada Rootsi meetmeid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate, varem erandi saanud krediidasutuste suhtes 5 miljardi SEK suuruse olulisuse piirmäära ületamise korral konkreetse meetme puhul.
7. Kui riigisisese tegevusloa alusel tegutseval krediidasutusel, kes kasutab sisereitingute meetodit, ei ole Rootsis asuva filiaali ja/või otsese piiriülese tegevuse kaudu lõikes 1 kirjeldatud jaenõudeid, mille maht oleks suurem kui 5 miljardit SEK, võivad liikmesriikide asjaomased asutused vastavalt soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktile 1 otsustada meedet kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased asutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima punktis 1 kirjeldatud Rootsi meetme kõigipoolsuse soovitusel, kui riigisisese tegevusloa alusel tegutsev, sisereitingute meetodit kasutav krediidasutus ületab 5 miljardi SEK piiri.
8. Kui riigisisese tegevusloa alusel tegutseval krediidasutusel, kes kasutab sisereitingute meetodit, ei ole Rootsis asuva filiaali ja/või otsese piiriülese tegevuse kaudu lõikes 2 kirjeldatud nõudeid äriühingute vastu, mille maht oleks suurem kui 5 miljardit SEK, võivad liikmesriikide asjaomased asutused vastavalt soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktile 1 otsustada meedet kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased asutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima punktis 2 kirjeldatud Rootsi meetme kõigipoolsuse soovitusel, kui riigisisese tegevusloa alusel tegutsev, sisereitingute meetodit kasutav krediidasutus ületab 5 miljardi SEK piiri.
9. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 5 miljardit SEK. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meedet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata.

Portugal

4 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Portugalis asuva elamukinnisvaraga.

I. Meetme kirjeldus

1. Portugali meetmega, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133 ning kõrgeimal konsolideerimistasandil, aktiveeritakse uus 4 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Portugalis asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivitusel mitteolevad kui makseviivitusel olevad nõuded).
2. Meetme eesmärk on suurendada vastupanuvõimet hüpoteeklaenude kuhjunud haavatavuste suhtes majandustsükli võimaliku languse ja/või elamukinnisvarahindade ootamatu olulise korrigeerimise korral.

⁽⁶⁾ Vt soovitus ESRB/2019/1 31. detsembril 2018 aktiveeritud makrotasandi usaldatavusmeetme kohta.

II. Kõigipoolsus

3. Asjaomastel asutustel soovitatakse Portugali meede kõigipoolselt üle võtta ning kohaldada seda kõikide sisereitingutel põhinevate füüsiliste isikute jaenõuete suhtes, mis on tagatud Portugalis asuva elamukinnisvaraga (nii makseviivituses mitteolevad kui makseviivituses olevad nõuded). Teise võimalusena võib meetme kõigipoolselt üle võtta läbi järgmise COREP aruandlusvormi: Sisereitingutel põhinevad elamukinnisvaraga tagatud jaenõuded Portugalis asuvate füüsiliste isikute suhtes (nii makseviivituses mitteolevad kui makseviivituses olevad nõuded).
4. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meetet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalve-meetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole.
5. Banco de Portugali taotluse alusel soovitatakse asjaomastel asutustel Portugali meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda kõrgeimal konsolideerimistasemel.
6. Asjaomastel asutustel soovitatakse tagada, et kõigipoolselt üle võetud meetet kohaldatakse ja järgitakse alates 1. oktoobrist 2024.

III. Olulisuse piirmäär

7. Meetmele on lisatud krediidiasutuse- või investeerimisühingu põhine Portugali riskipositsioonide olulisuse piirmäär, et võimaldada meetet kõigipoolselt ülevõtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediidiasutused võib süsteemse riski puhvri nõudest vabastada, kui nende asjaomased sektoripõhised riskipositsioonid ei ületa 1 miljardit eurot, mis vastab ligikaudu 1 %-le Portugali eluasemelaenude mahust.
8. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 1 miljardit eurot. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meetet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata. Olulisuse piirmäära kehtestamisel peaksid asjaomased asutused arvesse võtma konkreetse finantsteenuste osutaja riskipositsioone Portugalis tuvastatud makrotasandi usaldatavusriski suhtes ja hindama, kas seda saab pidada väheoluliseks.
9. Kui liikmesriikides ei ole tegevusloa alusel tegutsevaid krediidiasutusi, kelle riskipositsioonid Portugalis on olulised, võivad liikmesriikide asjaomased asutused soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunkti 1 kohaselt otsustada Portugali meetmeid kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased ametiasutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima Portugali meetmete kõigipoolsuse soovitusel, kui krediidiasutus ületab asjaomased olulisuse piirmäärad.

Taani

7 % suurune sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr kõikide Taanis asuvate riskipositsioonide suhtes, mis on seotud mittefinantsettevõtetega, mille tegevusala on kinnisvaraala tegevus ja hoonestusprojektide arendus määruses (EÜ) nr 1893/2006 sätestatud liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori tähenduses.

I. Meetme kirjeldus

1. 7 % suurust sektoripõhist süsteemse riski puhvri määra kohaldatakse kõikide riigisiseste krediidiasutuste suhtes.

2. Seda kohaldatakse kõikide Taanis asuvate riskipositsioonide suhtes, mis on seotud mittefinantsettevõtetega, mille tegevusala on kinnisvaraala tegevus, välja arvatud sotsiaalelamuühistud ja elamuühistud, ning hoonestusprojektide arendus. Võlgniku asjaomane tegevusala on täpsustatud viitega liidu majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1893/2006 ⁽⁷⁾.

Meedet kohaldatakse individuaalselt ja konsolideeritult.

II. Kõigipoolsus

3. Asjaomastel asutustel soovitatakse Taani meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda kõikide Taanis asuvate riskipositsioonide suhtes, mis on seotud mittefinantsettevõtetega, mille konkreetne tegevusala on määratletud järgmiselt: „Kinnisvaraala tegevus“ vastavalt NACE ⁽⁸⁾ koodile „L“, välja arvatud sotsiaalelamuühistud ja elamuühistud, ning „Hoonestusprojektide arendus“ (41.1) vastavalt NACE koodile „F“.
4. Taani tööstus-, äri- ja rahandusministeeriumi taotluse alusel soovitatakse asjaomastel asutustel Taani meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda individuaalselt ja konsolideeritult.
5. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meetet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju, k.a järelevalvemeetmete ja pädevuste kehtestamine vastavalt direktiivi 2013/36/EL VII jaotise 2. peatüki IV jaole.
6. Asjaomastel asutustel soovitatakse tagada, et kõigipoolselt üle võetud meedet kohaldatakse ja järgitakse alates 30. juunist 2024.

III. Olulisuse piirmäär

7. Meetmele on lisatud krediidasutuse- või investeerimisühingu põhine Taani riskipositsioonide olulisuse piirmäär, et võimaldada meedet kõigipoolselt ülevõrtvatel asjaomastel asutustel kohaldada *de minimis* põhimõtet. Krediidasutused võib süsteemse riski puhvri nõudest vabastada, kui nende asjaomased sektoripõhised riskipositsioonid ei ületa 200 miljonit eurot, mis vastab ligikaudu 0,3 %-le Taani kinnisvaratavajate seotud koguriskipositsioonidest.
8. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 on 200 miljoni euro suurune olulisuse piirmäär soovitatav maksimaalne lävi. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusel madalamat piirmäära või kohaldada meedet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata. Olulisuse piirmäära kehtestamisel peaksid asjaomased asutused arvesse võtma konkreetse finantsteenuste osutaja riskipositsioone Taanis tuvastatud makrotasandi usaldatavusriski suhtes ja hindama, kas seda saab pidada väheoluliseks.
9. Kui liikmesriikides ei ole tegevusloa alusel tegutsevaid krediidasutusi, kelle riskipositsioonid Taanis on olulised, võivad liikmesriikide asjaomased asutused soovitusel ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunkti 1 kohaselt otsustada Taani meetmeid kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased ametiasutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima Taani meetmete kõigipoolsuse soovitusel, kui krediidasutus ületab asjaomased olulisuse piirmäärad.“

⁽⁷⁾ Konkreetset sektoripõhiste riskipositsioonide alamkategoriat, mille suhtes sektoripõhist süsteemse riski puhvrit kohaldatakse, määratakse kindlaks lähtudes EBA suunistest nõuetekohaste sektori riskipositsiooni alamkategoriate kohta, millele pädevad või määratud asutused võivad rakendada süsteemse riski puhvrit direktiivi 2013/36/EL artikli 133 lõike 5 punkti f kohaselt, mis on avaldatud EBA veebilehel www.eba.europa.eu

⁽⁸⁾ NACE Rev.2, Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator, määrus (EÜ) nr 1893/2006.